

Asia Tekijänoikeus logoon

Hakija N.N.

Annettu 15.11.2006

Tiivistelmä *Yrityksen logo muodostui geometrisistä kuvioista, joita oli muokattu jäljittelemään kirjaimia. Tekijänoikeusneuvosto katsoi, että logo ei ollut riittävän itsenäinen ja omaperäinen ollakseen tekijänoikeuslain 1§:ssä tarkoitettu teos.*

LAUSUNTOPYYNTÖ

N.N. on 6.4.2006 saapuneella kirjeellä pyytänyt tekijänoikeusneuvostoa lausumaan siitä, loukkaako A Oy:n käyttämä logo N.N:n tekijänoikeutta suunnittelemaansa logoon ja onko N.N. oikeutettu korvaukseen tästä.

Selostus asiasta

N.N. on henkilöstön soveltuvuustutkija ja kertoo ryhtyneensä itsenäiseksi konsultiksi 28.2.1988 kunnes siirtyi toisen työnantajan palvelukseen 22.1.1990. Itsenäisenä konsulttina toimiessaan tuona aikana N.N. käytti suunnittelemaansa logoa kirjekuorissa, kirje- ja lausuntopapereissa, käyntikortissa sekä useita kertoja henkilöhakuilmoituksissa eri viestimissä. Lisäksi N.N. levitti logoaan markkinoinnin yhteydessä eri puolilla Etelä-Suomea sekä tapaamisten että markkinointikirjeiden muodossa.

Logon suunnittelusta N.N. kertoo seuraavaa. Lähtökohtana suunnittelulle olivat kirjaimet J ja V. N.N. katsoo logonsa ilmentävän erilaisia asioita, mm. dynaamista käsitystä ihmisestä, yrityksestä ja organisaatiosta. Tähän käsitykseen liittyvät purjetta ja tuulta ilmentävät muodot. Logon väritys korostaa hänen mukaansa arvokkuutta ja suomalaisuutta.

N.N:n mukaan A Oy on vuodesta 2000 käyttänyt logoa joka saattaa loukata hänen tekijänoikeuttaan logoonsa.

Nordean vastine

A Oy on toimittanut vastineen 18.10.2006 asiamiehensä toimesta. Vastineessa A Oy kiistää N.N:n logon olevan tekijänoikeuslaisia tarkoitettu tekijänoikeussuojaa nauttiva teos. Logon taustalla olevat ideat tai käsitykset eivät nauti tekijänoikeussuojaa eikä niillä ole merkitystä arvioitaessa nauttiiko N.N:n logo tekijänoikeussuojaa. A Oy viittaa tekijänoikeusneuvoston lausuntoihin TN 1990:5, TN 2001:1 ja TN 2001:12.

Vaikka tavaramerkit ja logot voivat periaatteessa nauttia tekijänoikeussuojaa, niiltä edellytetään kuitenkin tekijänoikeussuojan saamiseksi korkeaa omaperäisyyden tasoa erityisesti silloin, jos niiden elementteinä on käytetty ympyrää, neliötä, kolmioita, isoja kirjaimia tms. N.N:n logo koostuu A Oy:n mukaan kolmesta elementistä, kahdesta kaarevasta kolmiosta sekä näiden rajaamasta kaarevasta alueesta. Kyseiset elementit eivät ole erityisen omaperäisiä.

A Oy:n vastineen liitteessä 2 on kahdeksan esimerkkiä yritysten logoista, joissa on käytetty vastaavia elementtejä.

Samuusvertailulla ei asiassa ole merkitystä, sillä A Oy:n logo on itsenäisen ja riippumattoman luomistyön tulos. Samuusvertailu kuitenkin osoittaa, että logot eroavat toisistaan selvästi sillä niistä syntyvä visuaalinen kokonaisvaikutelma on erilainen. A Oy:n logoa ei voida pitää samana kuin N.N:n logoa eikä myöskään epäitsenäisenä muunnelmana, eikä loukkaussuhdetta ole olemassa.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeudesta

Tekijänoikeuslain (TekijäL, 404/1961) 1 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on yksinoikeus teokseen. Säännös sisältää esimerkkiluettelon suojattavista teostyypeistä. Tekijänoikeussuojaa saavat esimerkiksi kaunokirjalliset ja kuvataiteen teokset.

Teoksella tekijänoikeudellisessa merkityksessä tarkoitetaan henkisen luomistyön tuotetta. Kirjallinen tai taiteellinen tuote on tekijänoikeudella suojattu, jos sitä voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena.

Tällöin se niin sanotusti ylittää teoskynnyksen eli saavuttaa teostason. Suojan edellytyksenä ei ole muita erityisiä vaatimuksia.

Tekijänoikeuden sisällöstä säädetään TekijäL 2 ja 3 §:ssä. Tekijän taloudellisista oikeuksista säädetään 2 §:ssä. TekijäL 2 §:n 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa, TekijäL 2 luvussa säädetyin rajoituksin, yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin, muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen.

Tekijän moraalisisistä oikeuksista säädetään TekijäL 3 §:ssä. TekijäL 3 §:n 1 momentin mukaan tekijä on ilmoitettava hyvän tavan mukaisesti, kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin.

Tekijänoikeus on TekijäL 43 §:n mukaan voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut tekijän kuolinvuodesta.

Korkeimman oikeuden ratkaisukäytännöstä

Korkein oikeus ei tietävästi ole käsitellyt logon tai tavaramerkin tekijänoikeudellista suojaa.

Tekijänoikeusneuvoston aikaisempia lausuntoja

Tekijänoikeusneuvosto on lausunut logon suojasta esimerkiksi viimeaikaisissa lausunnoissa TN 1997:1, TN 2000:1 ja TN 2001:12. Kyseiset lausunnot ja niiden sisältämät viittaukset aiempaan lausuntokäytäntöön ovat nähtävissä opetusministeriön kotisivuilla (www.minedu.fi). Yleisluonnehdintana ratkaisuihin voidaan todeta, että logon ei yleensä ole katsottu ylittävän teoskynnystä. Viime kädessä kyse on kuitenkin tapauskohtaisesta arviosta.

Vastaus lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että N.N:n logon tekijänoikeudellisessa arvioinnissa keskeisintä on, voidaanko sitä pitää tekijänoikeuslaissa tarkoitettuna teoksena, eli toisin sanoen, onko sitä pidettävä tekijänoikeudellisessa mielessä riittävän itsenäisenä ja omaperäisenä.

Logo koostuu geometrisista kuvioista, joita on muokattu jäljittelemään edellä mainittuja kirjaimia. N.N:n logo ei tekijänoikeusneuvoston käsityksen mukaan ole sillä tavalla omaperäinen ja itsenäinen, että se nauttisi tekijänoikeuslain 1 §:ssä tarkoitettua tekijänoikeussuojaa. N.N:n lausuntopyynnössään kuvaamassa tilanteessa ei ole siten kysymys tekijänoikeuden loukkauksesta eikä N.N:llä näin ollen ole myöskään oikeutta tekijänoikeuslain mukaisiin korvauksiin.

Edellä mainitun johtopäätöksen vuoksi tekijänoikeusneuvosto ei arvioi A Oy:n logon tekijänoikeudellista asemaa. Tekijänoikeusneuvosto ei lakisääteisen tehtävänsä puitteissa ota kantaa esimerkiksi asian tavaramerkkioikeudelliseen arvioon.

Puheenjohtaja

Niklas Bruun

Sihteeri

Mikko Huuskonen

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Niklas Bruun (puheenjohtaja), Arto Alaspää, Martti Heikkilä, Tuula Hämäläinen, Teemu Kalliala, Satu Kangas, Päivi Liedes, Kirsi-Marja Okkonen, Tytti Peltonen, Maria E. Rehbinder, Risto Ryti, Katariina Sorvari, Riikka Tähtivuori, Martti Virtanen, Ahti Vänttinen,